

ОПРЕДЕЛЕНИЕ

№ 1013

гр. София, 28.09.2021 г.

СОФИЙСКИ ГРАДСКИ СЪД, НО XV ВЪЗЗ. СЪСТАВ в закрито заседание на двадесет и осми септември, през две хиляди двадесет и първа година в следния състав:

Председател:	Величка Маринкова
Членове:	Даниела Талева Ирина Стоева

като разгледа докладваното от Величка Маринкова Въззивно частно наказателно дело № 20211100603158 по описа за 2021 година

за да се произнесе, взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 243, ал. 7 НПК.

С определение от 21.06.2021 г., постановено по НЧД № 5523/2019 г. Софийски районен съд – Наказателно отделение, 14 състав, е оставил без разглеждане като процесуално недопустима жалбата на адв. П.К. - повереник на пострадалата И.И. Т., срещу постановление от 25.01.2019 г. за прекратяване на досъдебно производство № 424/2018 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 21254/2018 г. на СРП, водено за престъпление по чл. 144, ал. 3 от НК.

Срещу така постановеното определение на СРС е подадена частна жалба от адв.П.К.. В жалбата се твърди, че районният съд неправилно и необосновано е приел, че прокурорът е постановил прекратяване на досъдебното, а не на наказателното производство, както и че постановлението следва да подлежи на контрол пред по-горестоящата прокуратура. Твърди и допуснати от прокурора нарушения на процесуалните права на пострадалата, свързани с уведомлението за правото ☐ да подаде частна тъжба по реда на чл. 81 от НПК. Моли съда да отмени обжалваното определение и да върне делото на същия състав на съда за произнасяне по подадената жалба по същество.

Софийски градски съд, като обсъди изложените доводи в жалбата и се запозна с доказателствата по делото, намери за установено следното:

Жалбата е процесуално допустима, депозирана е от активно легитимирано за това лице в рамките на предвидения в закона 7-дневен срок, съгласно разпоредбата на чл. 243, ал. 7 НПК.

Разгледана по същество, жалбата е неоснователна, а обжалваното първоинстанционно определение – законосъобразно и правилно.

Досъдебно производство № 424/2018 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 21254/2018 г. на СРП, е образувано на 20.06.2018 г. и е водено срещу неизвестен извършител за престъпление по чл. 144, ал. 3 от НК за това, че на неустановена дата през 2018 г. в гр. София се закарнал с убийство на И.И. Т., като ѝ написал текстово съобщение „Ще те убия“ и това закарване е могло да възбуди основателен страх за осъществяването му.

С постановление на СРП от 25.01.2019 г. досъдебното производство № 424/2018 г. по описа на СО-СГП, пр.пр. № 21254/2018 г. на СРП е прекратено на осн. чл. 199, ал.1 от НПК. За да достигне до това решение, прокурорът е преценил, че в хода на разследването не са събрани доказателства за престъпление от общ характер по чл. 144, ал. 3 от НК, а за такова, което се преследва по частноправен ред – по чл. 144, ал. 1 от НК. С оглед на това и съгласно разпоредбите на чл. 50 и чл. 81 от НПК, действали към момента на произнасянето - 29.01.2019 г., прокурорът е прекратил единствено досъдебното производство, като преди това е съставил уведомление по чл. 50 от НПК, връчено на И.И. Т. на 19.12.2018 г., с указания, че в едномесечен срок от получаване на уведомлението може да подаде тѣжба пред компетентния съд по реда на чл. 81 от НПК.

Недоволна от прокурорския акт останала пострадалата от инкриминираното деяние И.Т., която чрез повереника си – адв. П.К., обжалвала по реда на чл. 243, ал. 4 НПК прекратителното постановление на прокуратурата пред Софийски районен съд. В жалбата са изложени твърдения за непълнота на доказателствения материал и неосъществяване на всички необходими процесуално-следствени действия. Изразява се несъгласие с възприетата от прокурора правна квалификация на деянието и с посоченото в постановлението основание за обжалването му. Искане се от съда отмяна на постановлението и връщане на делото на прокурора със задължителни указания относно прилагането на закона.

С определение от 21.06.2021 г., постановено по НЧД № 5523/2019 г. СРС, НО, 14 състав, е оставил без разглеждане като процесуално недопустима жалбата на адв.П.К., приемайки, че в случая не е налице прекратяване на наказателното производство, а само на досъдебното такова, поради което и съставеното от прокурора постановление за прекратяване на досъдебното производство, по реда на чл. 199 НПК, не подлежи на съдебно обжалване.

Въззивният съд споделя както фактическите, така и правните изводи на СРС, изложени в атакувания съдебен акт, като намира, че същите са формирани при внимателен и задълбочен анализ на събраната доказателствена съвкупност, намират опора в доказателствата по делото и са съответни на закона.

Обосновано СРС е оставил без разглеждане, като процесуално недопустима, жалбата на адв. К. срещу прекратителното постановление на СРП. Дори и бегъл прочит на прокурорския акт разкрива, че с него не е прекратено наказателното производство по делото, а досъдебното такова, тъй като прокурорът е установил, че са налице данни за престъпление от частен характер. В случая основаниято за издаване на акта е изписано коректно, а видно от цялостното му съдържание и диспозитивната му част, волята на прокурора е ясна и тя е за прекратяване на досъдебното производство, а не за прекратяване на наказателното производство, като доводите на жалбоподателя в обратна насока не намират опора в материалите по делото.

Не биха могли да бъдат споделени и доводите на повереника за прекратяване на наказателното производство поради изтичането на указания в уведомлението по чл. 50 НПК едномесечен срок за предявяване на частна тъжба от пострадалото лице. Към момента на постановяване на прокурорския акт законът ясно регламентира какви са правомощията на прокурора когато установи, че престъплението, за което е било образувано и водено досъдебно производство, се преследва по тъжба на пострадалия. Съгласно чл. 50 от НПК /в редакцията към момента на постановяване на прокурорския акт/, наказателното производство не се прекратява, а прокурорът е натоварен със задължението да уведоми пострадалия за правото му в едномесечен срок да подаде тъжба по реда на чл. 81 от НПК. Видно от нормата на чл. 81, ал. 3 от НПК /в редакцията към момента на постановяване на прокурорския акт/ пострадалият може да упражни това свое право в едномесечен срок от деня, в който е получил съобщение за прекратяване на досъдебното производство, на основание че престъплението се преследва по тъжба на пострадалия. Тълкуването на тези две разпоредби в тяхната взаимовръзка налага извод, че е необходимо прокурорът първо да ангажира позицията си по въпроса за висящото досъдебно производство преди за пострадалия да се породи възможността да инициира производство пред съда по реда на частното обвинение. Решението си по въпроса за съдбата на досъдебното производство прокурорът следва да обективира в нарочно постановление по чл. 199 от НПК, а именно постановление за прекратяване на досъдебното производство, каквото е съставено и в случая. Именно това постановление по силата на чл. 81, ал. 3 от НПК /ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 05.11.2017г./ прокурорът е съобщил на жалбоподателя, като обстоятелството, че уведомлението по чл. 50 НПК за възможността да предяви частна тъжба му е било връчено в по-ранен момент не променя характера на прокурорския акт, тъй като законът ясно посочва началният момент, от който започва да тече едномесечният срок.

Както правилно е отбелязала и първата инстанция, този процесуален ред за развитие на досъдебното производство е гаранция за съблюдаване на принципа *ne bis in idem*, по силата на който за пострадалия би било невъзможно да предяви тъжба за ангажиране на отговорността на дееца, ако се постанови прекратяване на наказателното производство. Принципно всяко

досъдебно производство е наказателно, но не всяко наказателно производство е досъдебно, тъй като последното се образува и води само за престъпления от общ характер. Независимо от обстоятелството, че с оглед етапа на развитие прекратяването на досъдебното производство е своеобразно прекратяване на цялото наказателно производство за престъплението по чл. 144, ал. 3 от НК, в случая се касае за хипотеза на преквалифициране от прокурора на престъплението от такова от общ характер (по чл. 144, ал. 3 от НК) в такова, което се преследва по тъжба на пострадалия (по чл. 144, ал. 1 от НК), поради което не е от естество изцяло да сложи край на наказателното преследване за деянието, за което се води производството. Като акт, с който не се слага край на наказателното производство, а само на досъдебното такова, обжалваното прокурорско постановление, с което се прекратява досъдебното производство, разкрива пред пострадалия възможността да потърси защита на накърнените си права пред съда в хода на производство от частен характер и подлежи на проверка единствено по реда на институционния контрол (в този см. Решение № 228 от 14.12.2016 г. по н.д. № 722/2016 г. на III НО на ВКС, Определение № 439 от 29.06.2018 г. на ОС-Бургас по в.ч.н.д. № 452/2018 г., Определение № 347 от 19.02.2019 г. на РС-Варна по ч.н.д. № 819/2019 г. и др.).

В подкрепа на този извод на двете съдебни инстанции се явява и обстоятелството, че в действащата към датата на постановлението редакция на чл. 243, ал. 1 вр. чл. 24, ал. 1 от НПК не е предвидено основание за прекратяване на наказателното производство от прокурора поради липса на данни за извършено престъпление от общ характер, а видно от мотивите на постановлението, в случая не е налице и съществуващото в чл. 24, ал. 1, т. 1 НПК основание липса на престъпление въобще, без оглед характера и начина на неговото преследване. Същевременно разпоредбата на чл. 243, ал. 4 от НПК, както в редакцията към момента на постановяване на прокурорския акт, така и към момента на настоящото произнасяне, предвижда възможност за обжалване пред съда само на постановлението за прекратяване на наказателното производство, каквото по делото не е съставяно.

По тези съображения, въззивният съд споделя изводите на СРС, че в случая е изключена възможността съдебните инстанции да се произнесат по същество по законосъобразността на цитирания прокурорски акт, в какъвто смисъл са наведените доводи и отправени искания в жалбата. В тази връзка се явява безпредметно обсъждането по същество на направените в жалбата искания.

Независимо от гореизложеното, правилно първоинституционният състав е отбелязал, че в конкретния случай липсва пречка жалбоподателят да сезира Софийска градска прокуратура за проверка на постановлението на СРП по реда на институционния контрол.

За пълнота на изложението, въззивният съд намира за необходимо да посочи, че към настоящия момент не е изчерпана възможността за служебна проверка на обжалвания прокурорски акт, която да се извърши на основание чл. 243, ал. 10 от НПК. С оглед изминалия дълъг период от време от издаване на постановлението, довел до изтичане на посочените в тази разпоредба срокове не по вина на жалбоподателя, такава проверка би могла да бъде извършена единствено от главния прокурор, поради което този състав намира за необходимо да му бъдат изпратени материалите по досъдебното производство за преценка относно наличие на основания за това.

Така мотивиран и на осн. чл. 243, ал. 7 от НПК, СЪДЪТ

ОПРЕДЕЛИ:

ПОТВЪРЖДАВА определение от 21.06.2021 г., постановено по НЧД № 5523/2019 г. на Софийски районен съд – Наказателно отделение, 14 състав, с което жалбата на адв. П.К. - повереник на пострадалата И.И. Т., срещу постановление от 25.01.2019 г. за прекратяване на досъдебно производство № 424/2018 г. по описа на СО-СГП, пр. пр. № 21254/2018 г. на СРП, водено за престъпление по чл. 144, ал. 3 от НК е оставена без разглеждане като недопустима.

ИЗПРАЩА материалите по делото на главния прокурор.

Определението е окончателно и не подлежи на обжалване и/или протест.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____